

F A X E K O M M U N E

Demografi

For at sikre, at de afsatte budgetter stemmer overens med det forventede antal borgere på de enkelte områder og det besluttede serviceniveau, er der årligt ifm. budgetlægningen behov for at justere forventningen til antallet af borgere og sammensætningen heraf. Dette kaldes i budgettet "Demografiregulering".

Demografireguleringen sker på baggrund af kommunens befolkningsprognose, som udarbejdes hvert år. Prognosen bruges til at kunne beregne den økonomiske konsekvens af befolkningsudviklingen i Faxe.

For hvert område beregnes der et budgetbehov for de kommende fire budgetår, som holdes op mod det aktuelle vedtagne budget for de kommende fire budgetår. Forskellen afspejler om budgettet skal opskrives eller nedskrives i de enkelte år, og dette giver den indlagte demografiregulering.

Beregning af demografi på dagtilbudsområdet

Beregningen af demografi på dagtilbudsområdet består af beregninger af budget til vuggestue, børnehave, dagpleje, privat pasning, pasning af egne børn, tilskud til privatinstitutioner, fritidshjem, fritidsklub, forældrebetaling, fripladstilskud, søskendetilskud og mellemkommunale betalinger.

Grundlaget for beregningen af budgetbehovet er den vedtagne befolkningsprognose for Faxe Kommune.

For alle underområder forudsættes der, at den samme andel, som i dag benytter de enkelte tilbudstyper vil anvende tilbuddet i de kommende 4 budgetår. Budgetbehovet følger derfor stort set 1:1 udviklingen i antallet af børn i aldersgrupperne.

Konkret beregnes budgetbehovet ved at befolkningsprognosens børnetal indgår som input i de politisk vedtagne budgetmodeller eller ganges med de politisk vedtagne takster, som tilsammen giver et budgetbehov.

Beregning af demografi på skoleområdet

Beregningen af demografi på skoleområdet består af beregninger af budget til folkeskole, SFO, privatskoler, efterskoler, forældrebetaling, fripladstilskud, søskendetilskud og mellemkommunale betalinger.

I det følgende beskrives metoden for beregningen af budgetbehov på de enkelte områder under skoleområdet.

Folkeskoleområdet

På **folkeskoleområdet** tildeles der først og fremmest økonomi på baggrund af antallet af klasser. Demografiberegningen ser på, hvor mange kommende 0.

F A X E K O M M U N E

klasser, der forventes at blive oprettet på baggrund af befolkningsprognosens forventede børnetal for de årgange, som skal starte i 0. klasse. Her tages der udgangspunkt i hvor stor en andel der historisk set (gennemsnit af seneste 4 år) er startet på den lokale folkeskole. Året efter "rulles" 0. klassen til 1. klasse. Demografiberegningen ser altså ikke på, at der på f.eks. på 1. årgang på en skole forventes at komme en ekstra elev, da budgettet først og fremmest beregnes på baggrund af antallet af klasser.

Ovenstående metode giver hvert skoleår et samlet antal klasser og elever, som indgår som input i den politisk vedtaget budgetmodel, og som giver et budgetbehov.

Det er væsentligt at bemærke, at budgetbehovet ikke nødvendigvis følger befolkningsudviklingen 1:1, da det er små udsving lokalt i antallet af elever, som kan udløse budget til en ekstra klasse, hvis antallet overstiger det lovbestemte klasseloft på 26 og 28 elever i hhv. 0.-2. klasse og 3.-9. klasse.

SFO-området

På **SFO-området** tages der udgangspunkt i det forventede antal elever i 0.-3. klasse på en given skole, som vælger SFO1 og elever i 4.-6 klasser, som vælger SFO2. Her tages der udgangspunkt i andelen de seneste 2 år, som har valgt at gå i SFO1 og SFO2. Der er på tværs af kommunen stor variation i, hvor stor en andel, som benytter SFO-tilbuddet, og hvis der forventes flere børn i en skole med høj andel i SFO, vil budgetbehovet stige mere end, hvis der forventes tilsvarende børn i en skole med lavere andel i SFO.

Ovenstående metode giver hvert skoleår et antal SFO-børn, som indgår som input i den politisk vedtaget budgetmodel, og som giver et budgetbehov.

SFO forældrebetaling

Ift. **forældrebetaling** tages der udgangspunkt i ovenstående SFO-børn ganget med den politisk besluttede takst.

Fripladstilskud og søskendetilskud

Ift. **fripladstilskud og søskendetilskud** tages der udgangspunkt i at det er den samme andel, som sidste år modtog tilskud. Fripladstilskud og søskendetilskud følger altså 1:1 forældrebetalingen og SFO-børnetallet.

Tilskud til privatskoler og efterskoler

Ift. **tilskud til privatskoler og efterskoler** ses der på sidste års andel i aldersgruppen som anvendte tilbuddene. Der forudsættes, at samme andel af aldersgruppen vælger tilbuddet i de kommende 4 budgetår, og budgetbehovet vil afhænge af befolkningsprognosen for aldersgrupperne. Budgetbehovet vil også afhænge

F A X E K O M M U N E

af den statslige fastsatte takst for kommunale tilskud til privatskoler og efterskoler, som nogle gange prisen skrives anderledes end de kommunale budgetter.

Beregning af demografiregulering på ældreområdet

Befolkningsprognose Budget 2025-2028

I den nye befolkningsprognose 2024 er der fokus på de kommende fire år 2025-28, da det er denne periode, der udarbejdes nyt budget for.

Befolkningsprognosen 2024 og frem viser en svag stigningen i antal af borger i alt ift. prognosen fra 2023 og kan ses i nedenstående tabel.

Befolkningsudvikling i Faxe Kommune 2024 – 2028 vises i nedenstående tabel.

Befolkningsprognose 2023	2024	2025	2026	2027	2028*
0-66	29.705	29.765	29.807	29.818	29.818
67-74	3.625	3.687	3.669	3.698	3.698
75-79	2.068	2.020	2.058	2.021	2.021
80-84	1.290	1.398	1.475	1.562	1.562
85-89	636	658	683	734	734
90-94	224	235	254	261	261
95+	65	63	64	67	67
I alt	37.613	37.826	38.010	38.161	38.161

*Udgangspunkt for 2028 er samme befolkningstal, som er blevet indbugettet for 2027, da budget 2028 er ren kopi af budget 2027.

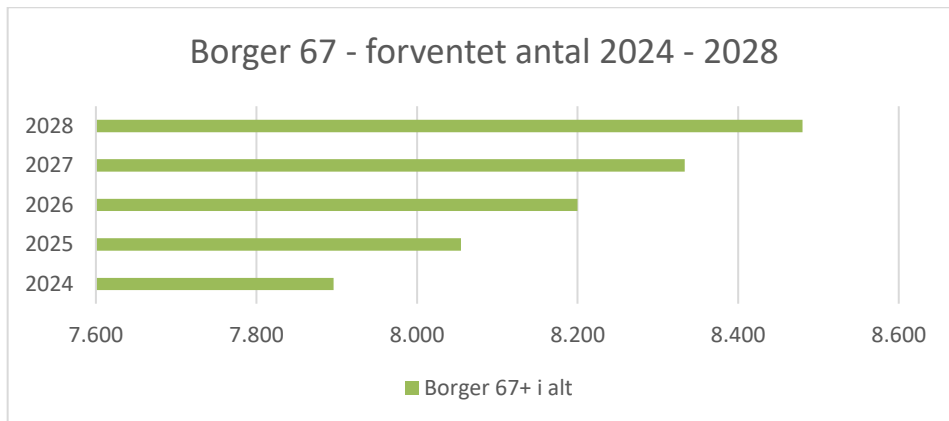
Befolkningsprognose 2024	2024	2025	2026	2027	2028	Ændring 2024 - 2028 antal	Ændring 2024 - 2028 procent
0-66	29.860	29.990	30.191	30.201	30.138	341	0,9%
67-74	3.618	3.686	3.672	3.699	3.760	81	3,9%
75-79	2.062	2.014	2.055	2.022	2.004	-40	-2,8%
80-84	1.295	1.403	1.477	1.561	1.586	266	22,5%
85-89	638	658	681	727	788	89	23,5%
90-94	222	233	254	260	278	38	25,0%
95+	61	61	61	64	65	3	7,0%
I alt	37.756	38.045	38.391	38.535	38.618	779	2,3%
Borger 67+ i alt	7.896	8.055	8.200	8.334	8.480	438	7,4%

Marginalændring - befolkning	2024	2025	2026*	2027	2028*
0-66	155	225	384	384	320
67-74	-7	-1	3	1	62
75-79	-6	-6	-3	1	-18
80-84	5	5	2	-2	24
85-89	2	0	-2	-6	54
90-94	-2	-2	0	-1	17
95+	-4	-2	-3	-3	-2
Ændring i alt	143	219	382	374	457
Heraf ændring borger 67+:	-12	-6	-3	-10	137

Rettes blikket mod ældre borgere i kommunen (67+), opleves her et marginalt fald mellem de to prognoser på nedgang med 6 borger i alt. Denne tilpasning ændrer ikke på, at der fortsat er udsigt til stigning i antal af ældre frem mod 2028, med i alt 7,4 % (omtrent 2 % årligt).

Figur 1. Udvikling i antal af ældre 67+ i Faxe Kommune 2024 – 2028

Demografiregulering på ældreområdet i Faxe Kommune Budget 2025-2028

Udviklingen i de enkelte aldersgrupper har betydning for demografiberegningerne. Kommunens økonomi afhænger af de udgifter, der er direkte baseret på antallet af borgere (mængde), samt af det serviceniveau, som borgerne får (pris). I udgangspunktet, bør serviceniveauet forblive uændret og holdes på det politisk vedtagne niveau.

Pris x mængde i demografireguleringen af budget 2025-2028

For de områder, hvor der visiteres timer pr. borger, er niveauet baseret på baggrund af aktivitet. Det betyder, at administrationen har forholdt sig til, hvor mange timer en borger i de forskellige aldersgrupper i gennemsnit har modtaget i 2023.

Prisen pr. visiteret time er i udgangspunkt regnet ud fra regnskab 2023.

Prisen pr. borger beregnes som antal timer pr. borger i de enkelte aldersgrupper gange timeprisen og det er denne pris, der ganget med samlet befolkningsprognose, giver budgettet. Demografireguleringen beregnes ved, at sammenholde det nye beregnede budget med det eksisterende budget, der er baseret på sidste års befolkningsprognose. I praksis indeholder demografireguleringen derfor bl.a. forskellen mellem befolkningsprognose 2023 og den nye befolkningsprognose for 2024.

De økonomiske konsekvenser af forskellen mellem befolkningsprognoserne, dvs. demografireguleringen, er sammenfattet i nedenstående tabel.

F A X E K O M M U N E

Ændring - budget, 25-pl	2025	2026	2027	2028
Kommunal- og privat hjemmepleje samt sygepleje	3.454.908	5.965.809	6.530.820	11.185.683
Træning	-160.877	-103.270	-68.101	94.974
SSU i alt	3.294.031	5.862.539	6.462.719	11.280.657

Den samlede demografiregulering viser merudgifter i alle budget år, hvis det nuværende serviceniveau skal bibeholdes. Demografireguleringen medfører i 2025 merudgifter på 3,3 mio. kr. i forhold til, hvad der blev forventet i sidste års budget for 2025. Også i 2026-28 er der stigende udgiftsbehov fra 5,9 mio. kr. til 11,3 mio. kr. i 2028.

Det eksisterende budget for budgetperiode 2024-27 indeholder ikke budget for 2028. Manglende tidligere regulering ift. befolkningstal i 2028 medfører som regel store udsving i demografireguleringen i sidste budgetår.

De enkelte fagområder

I budget 2024-2027 foretages demografitilpasning på følgende områder:

- Udekørende funktion: kommunal og privat hjemmepleje samt sygeplejen
- Træningsområdet

Analyse af hjælpemidler viste, at der opstår et stor udsving fra år til år på både pris og aktivitet (antal borgere). Nogle år kan enkelte dyre boligtilpasningssager forhøje gennemsnitsprisen pr. borger. I år med mange små udleverede hjælpemidler (fx ved revisitering grundet besparelser på praktisk hjælp eller implementering af nye teknologiske hjælpemidler) giver skævt højt antal af borgere, som resulterer i lav enhedspris.

Udsving på både antal af borger og prisen betyder, at langvarige tendenser på hjælpemidler er ikke retvisende. Området udtages derfor af den årlige demografijustering og overgår i stedet for til alm. budgettering, hvor evt. ændret budgetbehov håndteres, som teknisk korrektion i budgetprocessen.

Justerede budgetområder – Udekørende funktion

Området dækker regulering af både kommunalt og privat hjemmepleje samt sygeplejen under ét.

Stigning i demografiregulering af udekørende budget kan forklares med:

Mængde

Som tidligere nævnt, indeholder befolkningsprognosen en vækst på omtrent 2% årligt frem mod 2028. Den gennemsnitlige vækst i befolkningstallet skjuler dog

F A X E K O M M U N E

store udsving i de enkelte aldersgrupper, fx. en høj stigning i antal af borgere mellem 90-94 år, jf. tabel på side 1.

Stigningen i antallet af ældre borgere, kombineret med et stigende plejebæhov med alderen, betyder at aktivitetsudviklingen (mængden) vokser mere end selve befolkningstilvæksten og forventes at være på ca. 2,6 – 3,1% om året, jf. nedenstående tabel.

Aldersgruppe	2024	2025	2026	2027	2028
0-66	53.059	53.290	53.647	53.665	53.552
67-74	30.193	30.763	30.640	30.871	31.380
75-79	35.891	35.050	35.770	35.200	34.874
80-84	46.471	50.344	52.997	56.000	56.909
85-89	41.145	42.446	43.933	46.912	50.802
90-94	29.688	31.187	34.017	34.735	37.123
95+	10.175	10.126	10.125	10.743	10.890
i alt	246.621	253.205	261.129	268.126	275.530
Vækst		2,6%	2,7%	3,1%	2,7%

* Forventet aktivitet indeholder ikke nye og stigende aktivitetsreducerende tiltag vedtaget ved tidligere års budget forlig.

Antal visiterede timer pr. borger, er et udtryk for det serviceniveau, som er politisk godkendt gennem kvalitetsstandarder på området. Som regel skal demografiregulering tilgodese stigende aktivitet udelukkende grundet befolkningsvækst. Hvis udmøntning af kvalitetsstandarder via visitering, viser et stigende antal visiterede timer pr. borger i kommunen, kan det være udtryk for højere serviceniveau end det politiske aftalte. Kommunen oplever dog fald i antal af visiterede timer pr. borger i næsten alle aldersgrupper. Dette er udtryk for implementering af tidligere års reducerende tiltag i praktisk hjælp.

For borgerne i gruppen 95+ stiger aktiviteten dog fra 2022 til 2023 med hele 15%. Det er administrationens vurdering at plejebæhov til disse borgere vokser markant, som resultatet af opgaveglidning fra sygehusvæset (SUL ydelser). Derfor medtages dette stigende bæhov i grundlag for aktivitetsvurderingen for årene frem, da opgaven ikke kan påvirkes af evt. ændring af kommunale kvalitetsstandarder.

Denne demografijustering indeholder dermed også et element af selve aktivitetsgenberegningen på området.

Pris

Prisstigning ift. sidste års grundlag opstår både pga.:

- delvis genberegning af mere retvisende årsværkspris for hjemmeplejens personale på baggrund af regnskab 2023, og
- delvis grundet tidligere finansiering af aktivitet med eksterne midler fx. projekt 'Faste Teams' og 'Flere hænder i ældreplejen'.

F A X E K O M M U N E

I 2028 sker en større opjustering, som skyldes, at det sidste overslagsår altid blot er en videreførelse af året før, og der ligger derfor ikke allerede en stigende profil i budgettet fra 2027 til 2028 baseret på befolkningsvæksten i dette år.

Træning

Mængde

Grundlaget for beregningen er baseret på disponerede timer. Antal timer viser et stort udsving gennem de seneste år, som skyldes neddrogning af aktivitet i årene 2020-2021 under Covid-19 perioden. Aktiviteten i 2023 ligger dog stadig under 2019 niveau, på trods af stigende efterspørgsel af trænings aktivitet. Årsagen hertil er overgang til flere gruppeforløb i stedet for individuelle forløb. Det er dermed træningsafdelingens effektive tilpasning af aktivitet til ressourcer, som giver besparelses potentiale på 161 t. kr. i år 2025.

Pris

Beregningen på træningsområdet tager udgangspunkt i træningsafdelingens regnskabsresultat for 2023 uden yderligere korrektioner.

Beregning af demografiregulering baseret på hele befolkningen viser marginalt behov for nedjustering af budgetrammen på ældreområdet.